

VECON Verslag van de Examenbespreking Bedrijfseconomie VWO 2021 tijdvak 2 d.d. 23 juni 2021

De door de VECON georganiseerde examenbesprekingen hebben tot doel dat de examencorrectie eenduidig plaats zal vinden. Uitgangspunt moet steeds zijn dat het correctievoorschrift opgesteld door het CvTE bindend is voor zowel de eerste als de tweede corrector.

Tijdens de bespreking kan op grond van artikel 3.3. (algemene regels) worden besloten ook andere antwoorden goed te keuren, mits vakinhoudelijk correct. Op basis van artikel 7 (algemene regels), indien er een fout in het examen of correctiemodel zit, zal men zich moeten houden aan het correctiemodel. Als iedere corrector zich hieraan houdt worden alle examenkandidaten op gelijke wijze beoordeeld.

De VECON zal bij onvolkomenheden in het examen of correctiemodel onmiddellijk actie ondernemen naar het CvTE.

Dit verslag is als volgt opgebouwd:

*Eerst is de vraag uit het examen overgenomen in het **zwart**.*

*Daarna is het antwoord uit het correctievoorschrift overgenomen in het **rood**.*

*Daarna volgt in het **blauw** eventuele aanvullingen/aanbevelingen vanuit de examenbespreking.*

Tenslotte een algemeen oordeel per vraag en over het gehele examen.

Dit examen bestaat uit 31 vragen, waarvoor 72 punten kunnen worden behaald.

Indien een leerling op een vraag geen antwoord heeft gegeven, vul dan op de Wolf-scorelijst een "N" in.

Opgave 1

2p 1 Geef een mogelijke oorzaak dat de beurskoers van een aandeel afwijkt van de intrinsieke waarde per aandeel. Betrek in het antwoord zowel de beurskoers als de intrinsieke waarde per aandeel.

- De beurskoers is gebaseerd op toekomstverwachtingen en men verwacht dat het resultaat in de toekomst tegenvalt / de beurskoers kan gebaseerd zijn op sentiment en/of speculatie 1
- De intrinsieke waarde is gebaseerd op het heden / de balansdatum 1

Let op: het is een algemene vraag over de waarde van een aandeel. Antwoord hoeft niet specifiek over deze situatie te zijn.

3p 2 Bereken het bedrag dat als gevolg van de verdeling van het resultaat over 2019 aan de Dividendreserve wordt toegevoegd.

- aantal geplaatste aandelen = $600.000 / 2,50 = 240.000$ 1
- toevoeging aan Dividendreserve:
 $(279.500 - 50.000 - 240.000 \times 0,40) \times 0,5 = \text{€ } 66.750$ 2

Let op doorwerkfout binnen de vraag

Bij de tweede deelscore: 1 fout per punt
(279.000 – 50.000) x 0,5 is maximaal 1 punt

2p 3 Bereken de grootte van de Dividendreserve nadat de uitkeringen van het resultaat van 2020 aan de aandeelhouders verwerkt zijn.

- beschikbaar dividend over de winst van 2020: $92.000 - 50.000 = 42.000$
- gewenst dividend = $240.000 \times 0,40 = 96.000$ 1
- onttrekking aan Dividendreserve = $96.000 - 42.000 = 54.000$ resterend in Dividendreserve = $66.750 - 54.000 = € 12.750$ 1

Opmerking Wanneer een kandidaat uitkomt op een negatieve Dividendreserve, wordt 1 scorepunt in mindering gebracht

Let op doorwerkfout van vraag 2 mogelijk, alsmede doorwerkfout binnen de vraag

Algemeen: prima binnenkomer, niet te moeilijk, relatief veel punten

Opgave 2

2p 4 Geef van twee krachten uit het model van Porter aan op welke wijze de opkomst van webwinkels het winstpotentieel van kledingwinkels zonder webwinkel bedreigt. Motiveer het antwoord.

twee van de drie volgende antwoorden:

- Mate van competitie: door de opkomst van webwinkels neemt de concurrentie op de interne markt toe.
- (Dreiging van) nieuwe toetreders: door de opkomst van webwinkels komen er nieuwe spelers op de markt.
- Onderhandelingspositie kopers: de klant kan lagere prijzen afdwingen (omdat hij kan dreigen het product op internet te kopen).

per juist antwoord 1

Opmerking Zowel de kracht als de motivatie moeten correct zijn om 1 scorepunt toe te kennen per antwoord.

Ook goed: Onderhandelingspositie leveranciers verbeterd: leverancier heeft meer klanten dus de leverancier kan hogere prijzen afdwingen

Onderhandelingspositie kopers: de dreiging moet goed worden omschreven.

Dreiging van substituten is niet goed (een webwinkel is geen substituu)

- 2p 5 Toon met behulp van een berekening van het verwachte marktaandeel op basis van de omzet van Apeldoorn aan dat Apeldoorn niet de eerste stad is waarin Broekenhuis een nieuwe vestiging zal openen (zie informatiebron 2).

marktaandeel op basis van omzet van Apeldoorn =
 $(5.000 \times 40) / (120.000 \times 41) \times 100\% = 4,07\%$. Dit is $< 5,00\%$ van Emmen.

Er kan ook worden vergeleken met de stad Almere.

Als leerlingen marktaandeel op basis van afzet berekenen 1 punt aftrek
(identieke fout)

- 4p 6 Toon met behulp van een berekening aan dat, afgerond op een veelvoud van € 1.000, de contante waarde van de toekomstige betalingen op 1 januari 2021 in totaal afgerond € 24.847.000 is (zie formuleblad).

$$\begin{aligned} & \bullet \quad 250.000 \times 1/1,0002^{60} \times 1,0002^{60} - 1 / (1,0002 - 1) = \\ & \quad 250.000 \times 59,63550805 = 14.908.877,01 \\ & \quad (\text{Hierbij is: } a = 1/1,0002^{60}, r = 1,0002 \text{ en } n = 60) \end{aligned} \quad 2$$

Opmerking Aan elk deelantwoord > 15.000.000 geen scorepunten toekennen.

$$\begin{aligned} & \bullet \quad \begin{array}{rcl} & 2.000.000,00 \\ 3.000.000/1,0002^{24} = & 2.985.635,94 \\ 5.000.000/1,0002^{48} = & \underline{4.952.234,42} \\ = & 24.846.747,37 \\ \text{Afgerond} & \text{€ } 24.847.000,00 \end{array} \end{aligned} \quad 2$$

Opmerking Aan elk deelantwoord > 10.000.000 (= 2.000.000 + 3.000.000 + 5.000.000) geen scorepunten toekennen.

Ook goed: $250.000 \times 1,0002^{-1} \times (1,0002^{-60} - 1)/(1,0002^{-1} - 1)$

Verkeerd aantal termijnen is 1 punt aftrek.

Als tweede keer termijnen fout is, dan een identieke fout, mits totaal aantal termijnen juist is, anders nogmaals 1 punt aftrek.

NB: indien leerlingen op het goede antwoord komen, is de laatste stap, het afronden, strikt genomen niet nodig.

Als leerlingen niet op het goede antwoord komen, moeten ze dit wel aangeven (het beantwoorden van de vraag).

- 2p 7 Geef twee bedrijfseconomische redenen waarom beleggers bereid zijn voor een converteerbare obligatie meer dan de nominale waarde te betalen.

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- De interestvergoeding op de obligaties (0,05% per maand) is hoger dan de interestvergoeding op een bankrekening.
- De converteerbare obligatie biedt een financieel interessante mogelijkheid om aandelen te verkrijgen tegen een koers die lager is dan de beurskoers.
- Converteerbare obligaties hebben weinig risico, omdat er een vaste interestvergoeding is, maar kunnen wel profiteren van een waardestijging van de onderliggende aandelen.

per juiste reden 1

in plaats van interestvergoeding op bankrekening kan ook markttrente genoemd worden.

2p 8 Leg uit waarom de uitgifte van een converteerbare obligatielening hier als een compromis van vreemd vermogen en eigen vermogen kan worden gezien.

- Een converteerbare obligatielening is vreemd vermogen, 1
- maar wordt bij een conversie omgezet in eigen vermogen (in de vorm van geplaatst aandelenkapitaal) 1

2p 9 Geef twee bedrijfseconomische redenen waarom de aandeelhouders een eis stellen aan het maximumaantal uit te geven aandelen.

Voorbeelden van juiste redenen zijn:

- Er treedt anders (te veel) stemverwatering op.
- Het dividend per aandeel zal in de toekomst anders (te veel) zakken.
- De beurskoers zal anders (te veel) zakken.
- De intrinsieke waarde per aandeel zal anders (te veel) zakken.

per juiste reden 1

2p 10 Bereken de maximale hoogte van het totale vreemd vermogen per 1 januari 2021 na het aantrekken van € 24.847.000.

- nieuw totaal vermogen = $125.153.000 + 24.847.000 = 150.000.000$ 1
- maximaal vreemd vermogen:
 $150.000 / (\text{vreemd vermogen}) \times 100\% = 160\%$ VV = 93.750.000 1

Let op doorwerkfout binnen de vraag

6p **11** Toon met behulp van een berekening aan of de directie van Broekenhuis het plan zal doorzetten. Vul hiertoe de uitwerkbijlage bij deze vraag volledig in

	in €	berekening
financieringsbehoefte	24.847.000	zie vraag 6
emissie obligaties	8.000.000	$3.200 \times 2.000 \times 1,25$
ophoging lening bij de Roetbank	12.497.000	93.750.000 (vraag 10) – 8.000.000 – 5.800.000 – 12.000.000 – 42.919.000 – 11.600.000 – 934.000
te verkrijgen uit aandelenemissie	4.350.000	$24.847.000 - 8.000.000 - 12.497.000$
aantal te plaatsen aandelen	181.174,51	$24,50 \times (1 - 0,02) = 24,01$ $4.350.000 / 24,01$

Conclusie:

Broekenhuis zet het plan wel/niet door, want het aantal geplaatste aandelen stijgt met $181.174,51 / (2.000.000/0,5) \times 100\% = 4,53\%$ (Dit is minder dan 5%.)

of

Er mogen maximaal $2.000.000/0,05 \times 0,5 = 200.000$ aandelen worden geplaatst ($181.174,51 < 200.000$).

- 8.000.000 1
- 12.497.000 1
- 4.350.000 1
- 181.174,51 2
- niet + berekening conclusie 1

Opmerking Als 181.174,51 is afgerond, geen scorepunt in mindering brengen.

Let op doorwerkfouten van vraag 10 en doorwerkfouten binnen de vraag.

NB: $2.000.000/0,05 \times 0,5 = 200.000$ (typfout in correctiemodel)

Algemeen: Mooie opgave, goed te doen.

Opgave 3

1p **12** Tot welke P van de marketingmix behoort de toevoeging van een ondertitel?

Promotie

Het gaat om het toevoegen van een ondertitel (algemene vraagstelling)

3p **13** Bereken de voorgerecalculeerde verkoopprijs inclusief btw per ijsje (hoorn + bol ijs) in 2021.

• variabele kosten = $0,21 + 19,00/(5 \times 20) = 0,21 + 0,19 = 0,40$ 1
 • constante kosten = $15.000/25.000 = 0,60$
 standaardkostprijs 1,00 1

• resultaat per product 1,00
 verkoopprijs exclusief btw 2,00
 btw 0,18
 verkoopprijs inclusief btw € 2,18 1

2p **14** Bereken met behulp van het voorcalculatorisch verkoopresultaat en het voorcalculatorisch bezettingsresultaat het voorcalculatorisch bedrijfsresultaat. Geef aan of het voordelige of nadelige resultaten betreft.

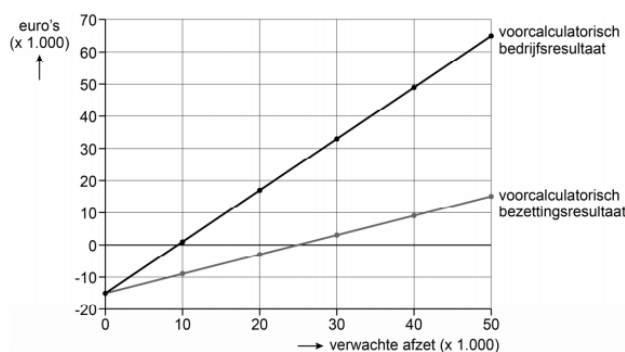
• voorcalculatorisch verkoopresultaat = $(2,00 - 1,00) \times 20.000 = 20.000$ (voordelig) 1
 • voorcalculatorisch bezettingsresultaat = $(20.000 - 25.000) \times 0,60 = 3.000$ nadelig

voorcalculatorisch bedrijfsresultaat = € 17.000 voordelig 1

Let op doorwerkfouten van vraag 13.

Vraag: hadden de formules gegeven moeten worden? Omdat er mee moet worden gerekend (vakspecifieke mededeling).

2p **15** Teken de lijn die het verband weergeeft tussen de verwachte afzet/productie en het voorcalculatorisch bezettingsresultaat over 2021. Gebruik hiertoe de uitwerkbijlage bij deze vraag.



• De lijn start bij – 15.000

1

- De lijn snijdt de x-as bij 25.000 en eindigt bij 50.000 op de x-as op de hoogte van 15.000 op de y-as 1

Let op doorwerkfouten van vraag 13 en/of 14.

Op de bijlage staat jaar 2020, de vraag gaat over 2021.

Lijn doortrekken voorbij 50 is fout.

Algemeen: standaard opgave, niet moeilijk.

Opgave 4

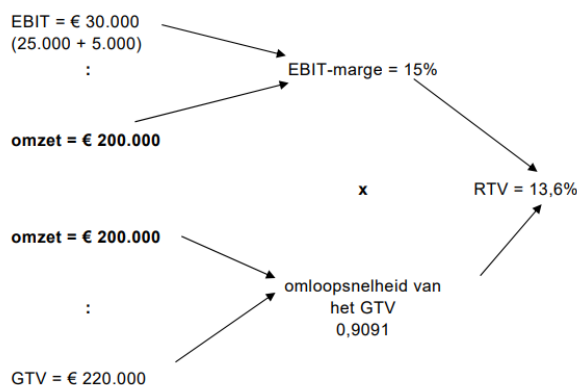
1p **16** Wat moet bij (1) ingevuld worden om een bedrijfseconomisch juiste zin te krijgen?

b minder

2p **17** Wat moet bij a, b en c ingevuld worden om een bedrijfseconomisch juiste zin te krijgen?

- a = gedaald 1
- b = groter 1
- c = verslechterd 1

3p **18** Bereken de rentabiliteit van het totaalvermogen (RTV) van Schrijf & Zo over 2020 met behulp van het Dupontschema. *Vul hiertoe het Dupontschema in de uitwerkbijlage volledig in.*



- 30.000 en 220.000 1
- alle twee begrippen (EBIT en GTV) op de juiste plek 1
- 15% en 0,9091 en 13,6% 1

EBIT mag ook resultaat genoemd worden

GTV mag ook TV genoemd worden

Let op doorwerkfouten in de vraag.

2p **19** Welk gevolg heeft de verkoop met korting voor de current ratio van Schrijf & Zo? Motiveer het antwoord en betrek in het antwoord zowel het teller als het noemereffect.

- De teller neemt af doordat de voorraden met een groter bedrag afnemen dan de liquide middelen toenemen 1
 - De noemer blijft gelijk omdat het kort vreemd vermogen gelijk blijft. 1
- De current ratio verslechtert 1

Let op bij eerste bolletje moeten zowel voorraad als liquide middelen worden genoemd.

1p **20** Wie kan deze surseance van betaling aanvragen?

C

Voor een meerkeuzevraag krijg je 1 scorepunt (zie het Beoordelingsmodel vooraf aan opgave 1, bladzijde 5 bovenaan)
 Let op: in WOLF moet je **C** invullen

Opgave 5

3p **21** Bereken of Paul op basis van een gemiddelde oogst tegen de gemiddelde prijs het minimaal gewenste resultaat kan behalen. *Vul hiertoe de uitwerkbijlage bij deze vraag volledig in.*

Resultaat uit een gemiddelde aardappeloogst tegen de gemiddelde prijs

	€	€	ruimte voor berekeningen
omzet		88.000	$\frac{2}{3} \times 12 = 8$ $8 \times 50 = 400$ ton 400×220
zaaigoed	12.000		400×30
loonwerkers	16.000		8×2.000
overige kosten	15.200		
totale kosten		<u>43.200</u>	
verwacht resultaat		44.800	

Conclusie: Paul kan wel/~~niet~~ het minimaal gewenste resultaat behalen, want $44.800 > 42.000$.

- 88.000 1
- 44.800 1
- conclusie 1

Let op: conclusie is afhankelijk van de berekeningen.

1p **22** Noem een instantie die in Nederland toezicht houdt op de financiële markten.

een van de volgende antwoorden:

- Autoriteit Financiële Markten / AFM
- De Nederlandsche Bank / DNB

1p **23** Dit termijncontract kan het beste vergeleken worden met

C

Een termijncontract bij een aardappelboer geeft aan beide zijden plichten. In deze opgave wordt het voor de aardappelboer uitgelegd als een 'recht'. Wordt vervolgd.

4p **24** Bereken bij de verschillende marktprijzen de opbrengsten en kosten. Vul hiertoe de uitwerkbijlage bij deze vraag in.

Verwacht resultaat bij een gemiddelde oogst, met een gekocht en verkocht termijncontract, bij verschillende marktprijzen

	marktprijs per ton in €			
	210	220	230	240
opbrengsten				
– oogst	88.000	88.000	92.000	92.000
– verkocht termijncontract	3.200	3.200	3.200	3.200
kosten				
– oogst (vraag 21)	43.200	43.200	43.200	43.200
– gekocht termijncontract	<u>4.800</u>	<u>4.800</u>	<u>4.800</u>	<u>4.800</u>
verwacht resultaat	43.200	43.200	47.200	47.200

gemiddelde oogst in ton (zie vraag 21)	400 ton
opbrengsten oogst bij marktprijs van:	
€ 210:	400 x 220 (minimumprijs) = 88.000
€ 220:	400 x 220 = 88.000
€ 230:	400 x 230 = 92.000
€ 240:	400 x 230 (maximumprijs) = 92.000
opbrengst verkocht termijncontract	16 x 200 = 3.200
kosten gekocht termijncontract	16 x 300 = 4.800

Voor de rijen:

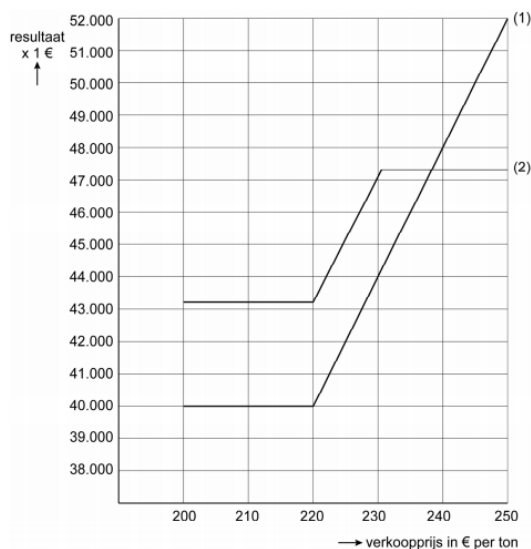
- oogst 1
- verkocht termijncontract 1
- gekocht termijncontract 1
- verwacht resultaat 1

Oogst kan doorwerkfout zijn van vraag 21.

Ook doorwerkfouten binnen de vraag zijn mogelijk.

Een termijncontract bij een aardappelboer geeft aan beide zijden plichten. In deze opgave wordt het voor de aardappelboer uitgelegd als een 'recht'. Doorgespeeld naar CvTE.

2p **25** Teken in de uitwerkbijlage bij deze vraag het verloop van het resultaat dat Paul in 2020 uit de aardappelteelt verwacht te behalen bij een marktprijs van 200 tot 250 euro, als Paul gebruikmaakt van beide termijncontracten. *Nummer de lijn (2).*



- horizontale delen van lijn (2) 1
- schuin deel van lijn (2) 1

Hier zijn doorwerkfouten van vraag 24 mogelijk (kan dan ook één schuine lijn zijn).
 schuin deel van de lijn is verbinding tussen horizontale lijnen, dus doorwerkfout binnen de vraag mogelijk

2p **26** Voldoet de situatie met beide termijncontracten aan de eis van Paul van een resultaat van € 42.000? Motiveer het antwoord.

- Ja, de situatie met beide termijncontracten voldoet 1
 - want zie antwoord vraag 24: zijn gegarandeerde resultaat is > € 42.000.
- of
- zie bij lijn (2): zijn gegarandeerde resultaat blijft > € 42.000 1

Doorwerkfout van vraag 24 mogelijk.

Algemeen: mooi onderwerp, maar dit onderwerp weegt zwaar in het examen.

Opgave 6

1p 27 Hoe zijn de drie begrippen 'bedrijfseconomische doelstelling', 'kernwaarden' en 'personeelsbeleid' gerelateerd aan elkaar? Noteer het antwoord door achter de nummers (1), (2) en (3) het juiste begrip te zetten.

(1) = kernwaarden

(2) = personeelsbeleid

(3) = bedrijfseconomische doelstelling

Klopt de volgorde? Doorgespeeld naar CvTE

2p 28 Hoe wordt een dergelijk gesprek tussen Marit en haar werkgever formeel genoemd? Motiveer het antwoord door een kenmerk van een dergelijk gesprek te noemen.

• Een functioneringsgesprek / voortgangsgesprek 1

• omdat dit een gelijkwaardig gesprek is / om afspraken gaat over het verbeteren van het functioneren door de werknemer en de wijze waarop de werkgever dat gaat ondersteunen / op de toekomst gericht is 1

Opmerking Het tweede scorepunt kan alleen worden toegekend als het eerste scorepunt is behaald.

1p 29 Bij welke onafhankelijk(e) instelling/orgaan kan Marit voor hulp bij dit verzet terecht, gelet op de aard van de werkzaamheden van deze/dit instelling/orgaan?

B

Algemeen: korte opgave, kan leuker, veel reproductie

Algemeen over het examen

Heel weinig domein B, onvoorspelbaar wat er in het examen komt (er zijn veel onderwerpen in het examenprogramma), korter dan 1^e tijdvak (63 punten i.p.v. 72).